

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

РІК XII. Ч. 93 (1456). ЧЕТВЕР, 7 СЕРПНЯ 1930. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, AUGUST 7, 1930. No. 93 (1456). VOL. XII.

ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ ТРУДЯЩИХ КИТАЮ ОХОПЛЮЄ КРАЇНУ

Чужинські капіталісти й націоналістична буржуазія тремтять перед червоними повстаннями.

ШАНГАЙ, 1 серпня. — Батальйон британського війська, що станціонує в цьому місті, дістав наказ бути готовим до вильоту до Ганкова для охорони величезних чужинських маєтків, якщо положення в околиці Ганкова погіршиться в наслідок наступу комуністичних військ, які пройшли через провінцію Гуань.

Частина військ з націоналістичного третього дивізіону, які були вислані залізницею Пейлінг—Ганков для здушення повстання на північ від Ганкова, попали в потягом в руки повстанців на північ від Ганкова, повстанці їх роззброїли й завернули назад до Ганкова.

Положення в околиці Ганкова дуже грізне, бо червоні повстанці мають на північ від Ганкова 10,000 війська, а в околиці Чангша 11,000. Уряд Нанкіна каже, що він має 30,000 війська в околиці Ганкова, але це не тішить чужинців, бо нанкінські війська дуже бідно оснащені й живлені й не здатні боротися.

В Ганкові запідозрили в комунізм людям на вулицях кидають голови. Нині відтято голови 8-ом особам. Мілітарна влада приготується до оборони проти повстання робітників. Додаткові війська патрулюють місто. Кожен чоловік наражений на небезпечну тривогу. Французька колонія сформувала добровільний оборонний корпус.

Положення в Шангаю також дуже небезпечне, бо поштові робітники грозять страйком.

В Цінгао висадилось 28,000 кантонського війська для "піднесення духа" військам генерала Ган Фу-Чу в провінції Шантунг. Це мають бути перші війська Нанкіну для наступу за відібрання міста Тсіна, столиці Шантунгу. Але генерал Ган вже зрештував.

Опінія в Шангаю така, що ситуація на ріці Янці висмикнулася вже зпід контролю Нанкіну. Села між Кукінгом і Ганковом палають.

В північній Франції вибух генеральний страйк текстильних робітників

ПАРИЖ, 3 серпня. — Робітничі заворушення поширилися по цілій північній Франції. Генеральний страйк текстильників в Руба і Галуїні, який мав бути викликаний завтра, вибух нині. Він охоплює коло 100,000 робітників і текстильна індустрія в тій частині країни буде спаралізована. Головними причинами страйку є дорожнеча життя і новий урядовий закон про соціальну асекурацію. Закон увійшов у силу 1 серпня і після него мають асекурацію платити робітники і роботодавці — каже телеграма. Робітники цему спротивилися й вийшли на страйк.

ЛІЛЬ, Франція. — 4 серпня. — Федерація текстильних юній і синдикатів вчора переголосувала за генеральним страйком в текстильній індустрії, що охоплює трикутник Ліль, Руба і Туркойн. Страйкері домагаються підвишки платні. 28,000 робітників стали вже є на страйку в цій околиці від якогось часу.

ПАРИЖ, 4 серпня. — В Галуїні, околиці Лілю, прийшло вже до боротьби між страйкері й поліцією. Влада вислала поліцію, щоб розбити заборонений мітинг страйкерів. Коли поліція заатакувала робітників, то робітники озброїлися цеглами й почали кидати в кінну поліцію, обороняючись перед нападом.

Кінна поліція заатакувала товпу й багатьох потратувала кінями. Найбільше поранено робітників кінськими колитами при нападі поліції. Довдавшись, що робітники-страйкері планують демонстрацію в Галуїні, влада заборонила мітинг. Робітники зігнували розказ поліції. Кінна поліція й змобілізована для страйкової околици бхорона зажадала закриття мітінгу, але робітники не послушалися. В часі нападу поліції поранено одного поліцейця й кількох страйкерів.

Підрахунок показує, що коло 150,000 робітників вже залишили роботу. Кажуть, що число страйкуючих збільшиться, якщо властители не скапітують. Уряд настоює, що закон про соціальну асекурацію мусить увійти в силу. Робітники годяться на асекурацію, але відмовляються платити премію без підвишки заробітної платні.

(Комуністична партія, як відомо, стоїть за те, щоб премію за асекуравання робітників платили ті роботодавці, в яких робітники працюють, або щоб платив уряд, стягаючи премію з роботодавців.)

НІМЕЦЬКІ КАПІТАЛІСТИ ЗНИЖУЮТЬ ЗАРОБІТНУ ПЛАТНЮ

Німецький фашистський уряд просить капіталістів почекати із знижкою платні до повиборач.

БЕРЛІН, 1 серпня. — Платня німецьким робітникам мусить бути знижена — така є опінія більшости німецьких роботодавців. Така сама є опінія тих елементів "середньої класи", які гуртуються довкола диктаторської влади Брюннингового уряду, який править зараз в парламенті в диктаторський спосіб.

Ріжниця в опінії роботодавців є тільки відносно часу, коли повинна початися знижка платні. Кількох найбільших роботодавців, включаючи дві американські фірми є тої думки, що тепер є найкраща нагода для цього.

Тому, що робітники є противної думки, ці великі фірми видали повідомлення про звільнення від 8 до 20 відсотків своїх робітників.

Цими фірмами є головно електричні велетні, як Сайменс концерн, Електрична Компанія Бергмана, Льокомотивна і Машинова Компанія Фатера Борсінга, Крайслер Мотор Ко., Дженерал Мотор-Опел і інші менші фірми.

Члени теперішнього уряду відносять прихильно до погляду цих компаній про знижку платні. Але коли вони почувли про те, що компанії вже видали заяву про звільнення робітників, то сказали: "Звільняйте, але не зараз; не перед виборами, які мають відбутися у вересні. Інакше може статися таке, що в часі виборів ми можемо втратити владу".

Далі телеграма каже, що уряд вже розпочав переговори з роботодавцями, щоб якось відтягнути справу знижки платні й звільнювання робітників до повиборач і "затримати мир" для надходжчих виборів. Уряд навіть грозить тим веретим фірмам, що коли вони не зачекають до виборів, то він не дасть їм державних замовлень.

ДОЗВОЛИЛИ НА ДОВІЗ РАДЯНСЬКОГО ДЕРЕВА ДО ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

ВАШІНГТОН, 2 серпня. — Заступник секретаря Сеймор Ловмен зняв заборону на довіз із Радянського Союзу до Злучених Держав дерева на папір, яку було ухвалено тиждезь тому назад, і видав розказ усім таможним допустити до цієї країни 79 кораблів з радянським деревом.

Заборону було ухвалено на тій підставі, що неначе б то це дерево було ладоване в'язнями. Ловмен заявив, що йому не предложено було доказів, що це дерево продукували в'язні.

Радянське торговельне представництво Амторг продало трем американським компаніям дерева на суму \$4,500,000 вартости, проти якого й зроблено було протест. Амторг, разом з Інтернешннал Пейпер Ко. доказали, що в'язні коло того дерева не робили й зажадали негайного рішення. Компанія сказала, що вона закне папірною, поки не дістане дерева деінде.

Шість кораблів з радянським деревом вже прибули до Злучених Держав і Канади, 11 кораблів в дорозі, а реатта вже наладовані.

НЮ ЙОРК, 31 липня. — Інтернейшнел Пейпер Ко. видада заяву минулої середи, в якій каже, що довіз дерева з Радянського Союзу є в інтересі американських робітників, а не в компетенції до них. Американські папірні мусять ввозити дерево або з Канади, або з Радянського Союзу і з точки погляду американського робітництва є бажаним, щоб довіз радянського дерева не тільки не забороняли, але щоб забезпечили його на майбутне.

РІЖНІ ВІСТІ

"ГЕТЬ З ФАШИЗМОМ" — КАЖУТЬ ІТАЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ.

МІЛАН, Італія, 29 липня. — Робітники автомобілевої фабрики Фіат вийшли вчора на страйк. Вулиці міста переповнені демонстраціями. Демонстранти несли плякати з надписами: "Геть з фашизмом", "Депортувати Муссоліні", "Хай жие комунізм" і ін. Поліція була безпомічна. Пізніше кіннота заатакувала страйкерів, які у відповідь закидали її камінням.

Мілянська поліція арештувала 20 осіб у звязку з вбивством провідника фашистської міліції Порка.

НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ ВИНОСИТЬ 9,934,500.

ОТТАВА, 1 серпня. — Домініаньне статистичне бюро обчислює, що 1 червня Канада мала 9,934,500 населення. Є це 137,700 осіб більше, як було 1929 року.

Після провінцій населення поділене так:

Принц Едвард Айланд — 85,800; Нова Скошья — 553,900; Нью Бронсвик — 423,400; Квебек — 2,734,600; Онтеріо — 3,313,000; Манітоба — 671,500; Саскечеван — 882,000; Алберта — 660,000; Бритиш Колумбія — 597,900; Юкон — 3,700; Північно-Західні Території — 9,600.

За останню декаду населення Канади так зросло: 1921 року — 8,788,483; 1922 року — 8,909,000; 1923 р. — 9,028,000; 1924 р. — 9,151,000; 1925 р. — 9,269,000; 1926 р. — 9,390,000; 1927 р. — 9,519,000; 1928 р. — 9,658,000; 1929 р. — 9,796,000.

НІМЕЧЧИНА ЗА ТОРГОВЛЕЮ З РАДЯНСЬКИМ СОЮЗОМ.

БЕРЛІН, 2 серпня. — Коли американська влада утруднює розвиток американсько-радянської торгівлі. Німеччина приготується до нових великих радянських замовлень.

Німецькі індустріалісти, побоюючись торгівлі з Радянським Союзом, зажадали гарантії від німецького уряду. В 1925 році німецький уряд загарантував їм вивіз до СРСР на 70 мільйонів доларів. Цього року німецький парламент загарантував експортерам вивіз товарів до СРСР на 85 мільйонів доларів.

13,000 РОБІТНИКІВ ВИКИНЕНО НА ВУЛИЦЮ.

БОМБЕЙ, Індія, 1 серпня. — Через загальну депресію, що її викликала кампанія цивільної непокорі й бойкот товарів, виробрик індійських фабрик (фабрика британських капіталістів в Індії) замкнено тут нині шість текстильних фабрик. Через це 13,000 робітників втратили роботу. Інші фабрики будуть закриті 15 серпня. У них працюють тисячі робітників.

ІТАЛІЯ Й СРСР ПІДПИСАЛИ ВАЖНУ ТОРГОВЕЛЬНУ УГОДУ

РИМ, 3 серпня. — Нині підписано тут торговельну угоду між Радянським Союзом і Італією, завданням якої є зміцнити торгівлю між цими країнами. Нова угода полегшить Італії закупно нафти, вугілля і інших мінералів, що їх продає Радянський Союз в чорноморських портах, за таншу ціну, як Італія купувала до цього часу.

РИМ, 4 серпня. — Підписання торговельної угоди між Італією і Радянським Союзом дає добрі висношення відношення Італії до Бріанового плану Пан-Європи. Італія офіційно заявила, що вона не може фаворитувати плану Пан-Європи, доки всі європейські країни, включаючи і Радянський Союз, не будуть включені.

Торговельну угоду між Італією й СРСР підписано в Римі в суботу. Уважають, що вона дає Італії й Радянському Союзу всі вигоди, які вони могли б мати із плану Злучених Держав Європи.

Італія, з великим числом доларів механізованих фабрик, які були в скрутному стані через брак сировини, погодилася дати Радянському Союзу свої виробы майже по собівартости взамену за сировину по рівнозначно зниженій ціні.

Після нової угоди Італія буде виміновати машинерію, як доتری висношення відношення Італії до Бріанового плану Пан-Європи. Італія офіційно заявила, що вона не може фаворитувати плану Пан-Європи, доки всі європейські країни, включаючи і Радянський Союз, не будуть включені.

Угоди офіційно ще не проголошено, але відомо, що перший вивіз з Італії в наближчих кількох місяцях внісє 25 мільйонів доларів вартости.

УРЯД НЕ МАЄ НИЧОГО ПРОТИ ТИХ ЧЛЕНІВ АМТОРГУ, ЩО Є КОМУНІСТАМИ

ВАШІНГТОН, 26 липня. — В звязку з допитом представників Амторгу конгресовою комісією Фіша в Нью Йорку, державний департамент видав заяву, що уряд Злучених Держав не має нічого проти тих членів Амторгу, що є комуністами.

Сповідуючи про це становище уряду, виконуючий обовязки державного секретаря Кестл заявив, що радянські торговельно-промислові представники в Америці користуються тими самими привілеями, що й інші закордонні бизнесмени.

Місцеве Радянське Інформаційне Бюро оповістило, що радянські установи закупили досі через Амторг у Злучених Державах ріжних товарів на суму 580 мільйонів доларів. Ці величезні закупна переведено помімо того, що Злучені Держави не визнають радянського уряду.

Справа кредитів, потрібних при цих торговельних транзакціях, була здебільша поладжена американськими банкірами. Кестл каже, що це зроблено за зовчальною згодою уряду.

НЕ БУДУТЬ ПЛАТИТИ ЦАРСЬКИХ ДОВГІВ.

МОСКВА, 5-го серпня. — "Известия", центральний орган радянського уряду, в нинішній редакційній статті подає до відомка капіталістичним країнам, що радянський уряд не бере на себе ніяких зобовязань царату, які він відкинув ще від часу Жовтневої революції 1917 р.

"Ще 1906 року наші революційні партії — пишуть "Известия" — перестерігали міжнародний капітал не давати позичок царському уряду. Ми від цієї позиції не відступили."

ВІВІЗ РАДЯНСЬКОГО ПШЕНИЦІ ЗА КОРДОН.

ЛІВЕРПУЛ, 1 серпня. — Вивіз радянської пшениці закордон через чорноморські порти становив протягом минулого тижня 208,000 бушлів в порівнянні до 496,000 бушлів з попереднього тижня. Загалом в цьому сезоні, який тільки закінчився, вивезено з Радянського Союзу 24,288,000 бушлів пшениці, проти 3,128,000 бушлів за минулий сезон. (Значить, в цьому сезоні вивіз пшениці збільшився на 21,160,000 бушлів).

Отримана вчора каблеграма каже, що радянський уряд отримає замовлення на велику скількість південно-радянської пшениці.

ЗРІСТ РАДЯНСЬКОЇ ЗАКОРДОННОЇ ТОРГОВЛІ НЕПОКОЇТЬ КАПІТАЛІСТІВ

ЛОНДОН, 5 серпня. — Спеціальна телеграма лондонської газети "Таймс" каже, що чорноморські порти Радянського Союзу киплять активністю: Величезні транспорти вугілля для Канади й збіжжя для західної Європи відходять кожного тижня, каже константинопольський кореспондент "Таймса".

Пятнацять тисяч тон антрациту ладується й відсилається кожного тижня чужинськими кораблями до Канади і в середньому 30 кораблів ріжних країн везуть збіжжя й інші продукти шотландія через Дарданельський пролив на європейські ринки.

Поважне місце серед тих товарів забирає петроліум, але також протягом останніх двох місяців до самої лише Великої Британії вивезено три чвертих мільйона тонн ячменю.

Радянське збіжжя й вугілля, каже кореспондент "Таймса", продається по нищій ціні і з ними не може конкурувати Туреччина, Болгарія, або Румунія.

Правдоподібно, що кореспондент буржуазної газети зі страху дещо перебільшує. Як що ж він справді жаліє Туреччину, Болгарію та Румунію, то нехай порадить їм встановити такий лад, як в Радянському Союзі, тоді не будуть боятися конкуренції.

ВЕЛИКА ПОСУХА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В Злучених Державах вже довший час триває дуже велика спека. Пшениці, яка вчасно вистигла, вона не вбила, але пізніше збіжжя, а головно кукурудзу знищили цілковито. В стейті Кензас яблука спеклися на дереві.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Робітничому Домі, на розі вулиць Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЗАВЯТА БОРОТЬБА СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ В МЕРКОЛ.

Майнерам та їхнім родинам потрібна негайна допомога.

Вже майже вісім тижнів боряться на страйку майнери в Меркол за визнання своєї юнії і за поліпшення умов праці. Невеличка майнерська кемпа, судячи по донесенням як з робітничих жерел, так і з буржуазної преси, головню з "Едмонтон Джорнал", перетворилася у військовий табор. Ролью війська виконує провінціоняльна поліція, що її доставляє до Меркол "фармерський" уряд Альберти спеціальними потягами, озброєну не тільки карабінами, але й машинними кісами.

"Едмонтон Джорнал" з 31 липня доносить, що страйк вже майже розбито, що "робітники пішли вже до роботи". Але коли вчнтається в рядки довшезного донесення репортера цієї консервативної газети, то бачиш, які то робітники "пішли" вже до роботи та як вони "пішли".

Коли майнери в Меркол одностайно заявили за Майн Воркерс Юніон оф Канада, та гурток скебів, босівських нагайнич з Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, яка всюди на заході виконує скебську роль, хотіли скебувати. Страйкуючі майнери не хотіли допустити скебів до роботи і через те почалася завзята боротьба. На допомогу скебам прийшла з Едмонтону поліція. А що скебів все ж таки не вистарчало, то їх почало підстачати урядове бюро праці з Едмонтону.

До Едмонтону приїхав відомий страйколом з Юнайтед Майн Воркерс оф Америка Боб Левит та бувший лейбористський посол албертійського парламенту з Кроу Нест Пес Кристоферс і почали там організувати страйколомів на допомогу поліції. Набираючи безробітних до скебування, вони забирали їх для екзамінації до бараків провінціоняльної поліції, щоб переконали, чи нема між ними "радикалізму" і тільки "надійних" посилали до Меркол. Вийшло так, що не поліцію було покликано допомагати скебам, але мобілізовано скебів на допомогу поліції.

До Меркол привезено 130 провінціоняльних поліцаїв з сімдесять карабінами та двома машинними кісами під командою інспектора поліції Донкана. Невеличку кемпу перетворено у військовий табор. Страйкуючих майнерів вигнано з компанійних помешкань, а у них розміщено скебів.

Коли скебів проваджено до роботи, оповідає репортер "Едмонтон Джорнал", то поліція не тільки стояла шпалерами, як на параді, пропускаячи скебів, але вона ще й несла їм до майни робітничі приладдя. Поліція охороняє скебів озброєна у вогнепальну зброю і в гендлі від бігів.

Майнери з доколических кемпів прийшли своїм товаришам страйкерам на допомогу, але що може зробити робітник проти карабінів та машинних кісів. Озброєна поліція почала проганяти страйкуючих майнерів навіть з околиці Меркол. Під охороною поліційних багнетів скебів з Юнайтед Майн Воркерс оф Америка підписали двірничу угоду з власителями.

Як доносить "Едмонтон Джорнал", чотириох страйкерів арештовано. Ця газета всю вину за страйк в Меркол звало на "чужинців", яким грозить депортацією, і заявляє, що 60 робітників, які в середу, 30 липня, пішли до праці (до скебування), за винятком 6-ох італійців, самі британці. Далі "Джорнал" заявляє, що в середу, 30 липня зібралася в Меркол кількясот майнерів з околических кемпів на допомогу своїм страйкуючим товаришам і на другий день мала би була розпочатися боротьба між ворогуючими юніями, але поліція попередила цю боротьбу арештуванням чотирох майнерів. Розуміється, ту заяву треба брати із застереженням, бо прихильникам Майн Воркерс Юніон оф Канада там не було б з ким боритися, бо Юнайтед Майн Воркерс оф Америка — це кілька одиниць. Навіть сама та капіталістична газета заявляє, що "власители, поліція, Боб Левит і Кристоферс насилу назирали 60 скебів, хоч дуже можливо, що й це число газета вмісно подвоїла.

Арештовані такі майнери: Тоні Ботроков, Джек Томіч, Луїс Матонівіч і П. Матік. Их оскаржують за напад. Сама буржуазна газета пише, що Меркол представляє собою военний табор, всюди видно озброєну поліцію, карабіни й машинні кіси стоять напоготову. Не тільки в Меркол, але в інших доколических кемпах роботу було цілковито припинено, бо майнери зібралися в Меркол.

Загально же положення в Меркол далі загрозливе. Скебська юнія Юнайтед Майн Воркерс оф Америка не може зібрати стільки скебів, щоб пустити майну в рух.

Та головна річ зараз ось в чому: капіталістично-майновласники, "фармерський" уряд Альберти, "робітничі" юнії — Юнайтед Майн Воркерс оф Америка і її фашистські провідники об'єдналися в боротьбі проти канадської майнерської юнії. Своє об'єднання вони обставили карабінами та машинними кісами проти робітників, що боряться за кусок хліба, за право на життя.

З другого боку стоїть горстка робітників, вигнаних з компанійних помешкань, без куса хліба, без цента в кишені, бо їсе, що вони заробляли, не вистарчало на прожиток. Без допомоги загальною, в першу чергу організованого, робітництва Канади, вони безсилі будуть встояти. Тому не дивлячись на загальну економічну кризу, робітництво Канади, його поступові

організації повинні негайно постішити з матеріальною допомогою, страйкуючим майнерам в Меркол.

Допомогу можна висилати на одну з двох нижче поданих адрес: або до "Workers International Relief, Room 308, 331 Bay St., Toronto, Ont., або до "Workers International Relief, 416—1st Ave., N. E., Calgary, Alta.

В "ЦИВІЛІЗОВАНИЙ" АМЕРИЦІ.

Як "культурні" американці розправляються з невинними неграми.

Було це в місті Шерман, стеїтї Тексас, 8 травня. Місцевий суд судив молодого негра, оскарженого за "знесення білої жінки". Таке оскаржування — звичайне явище в південних стеїтах. Таке оскаржування завжди служить виправданям для "білих джентлменів", коли вони здіють, а потім замордованого ще й спалить негра.

Джорджа Юза, молодого негра, якраз за це оскаржували в Шермані. Вже після допиту першого свідка було ясно, що нема доказів. Але суддя знав, що коли виправдає, то справа закінчиться самосудом. Він проголосив перерву суду. Але тогва "джентлменів" зажадала видачі її негра. Місцева влада зателефонувала до губернатора, щоб прислав відділ війська для "втримання порядку".

Це послужило сигналом для "білих джентлменів". Коли Джорджа Юза, щоб спасти перед товпою, замкнув в окрему камеру при суді, "білі джентлмени" підпалили будинок Джорджа Юза живцем спалили.

Але на цьому не закінчено. Білі банди витягнули обгорілий труп негра, потягнули його вулицями міста в ту дільницю міста, де мешкають негри, повісили його труп на дереві недалеко хати, в якій він мешкав, зробили кистер з пологоманого мебля і палили труп доти, доки не спалили його цілком.

Це було 8 травня ц. р. в місті Шерман, в есейтї Тексас.

16 травня, в місті Ангрів, в стеїтї Тексас поліція вбила негра Джорджа Джонсона. Його оскаржували в убивстві. Коли поліція прийшла його арештувати, він зачинився в хаті й

поставив опір. Його застрілили у власній хаті.

Та цього мало. Товпа "білих джентлменів" вхопила трупа, поволокла його центром міста до церквської дільниці й там перереквою його спалила.

В місті Овил, стеїтї Джорджія, пару місяців тому назад товпа вбила, а потім спалила негра Джіма Левіна. В місті Локесттров, того ж стеїту, товпа злічувала негра залізничного робітника. Вбивши, труп повисили на двері на пострах інших.

В місті Рокифорд, в стеїтї Місісіпі, "білі джентлмени" живцем спалили негра І. Д. Лї. Це все діється не в дебрях Африки серед джоджерів, як-що десь ще такі існують, але в цивілізованій Америці; і не в середовищі часи, але тепер.

Негр для "білих джентлменів" — це не чоловік. В Америці негрів переслідують, б'ють, позбавляють права голосу. Сказано — демократія.

Ще 1861 року Лїнкольн проголосив неграм свободу. Але лише від 1924 і до 1929 року в Америці річно мордують чи там-лінують по 20 до 30 негрів.

Коли ж останніми роками зріс революційний рух серед робітництва Америки, негрів ще гірше почали лінувати. І нікого за це не карають.

Скажете: бо вони насилують білих жінок. В тому то й річ, що такі історії вимують самі "білі джентлмени", щоб мати привид до замордування негра.

Ось яка-то демократія! Зрештою хіба ті самі "білі джентлмени" не роблять того самого з комуністами та з революційними робітниками?

І нічого їм за те немає. Бо "демократія" їх охороняє.

ЯК РУМУНІЯ АСИМІЛЮЄ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТІ.

Забутий клатик української землі на Закарпаттію. — Румунська влада вмісно підтримує аналіфбетизм. — Горліка й церква — це пожива, якою Румунія годує населення. — Професор Куза зі своїми студентами-бандитами палить містечка винищуючи населення.

Безпосередньо з Закарпатською Україною, що є тепер складовою частиною Чехо-Словаччини, на південному сході межує Марморош-Сигетська земля. Тут на Марморош-Сигетському кордоні проходить межева лінія між Чехо-Словаччиною та Румунією. Марморош-Сигет, це — залізничний вузол, і підчас світової війни він був за важливий стратегічний пункт. Аде тут схрещуються залізничні лінії, що йдуть на східно Галичину, Трансильванію, Словаччину й Угорщину. Географічно, економічно й етнографічно ця країна належить до одного тіла з Закарпатською Україною. Як на Закарпатській Україні, так і тут людність складається з українців, євреїв та тоненької угорської вищої верстви. Серед людности цього краю панують нечужані злиди. Шодо неписьменности, то Марморош-Сигетський край, що над ним панує Румунія, багаче перевищує Закарпатську Україну. Майже 80 відсотків людности неписьменні. Більшість людности "живе з деревної промисловости", яку тримає в своїх руках румунсько-угорський скюдат. Тут 12—14-годинний робочий день — звичайне явище. На тартаках працюють українські й єврейські робітники пліч-о-пліч, за-

робітної платні їм не вистарчає навіть на сухий хліб.

Після розкладу австро-угорської монархії цей край потрапив у пану Румунії. З національного погляду румуні столяти перед нерозв'язаною проблемою. Крім надто маленького числа румун у самому місті Марморош-Сигет, у цьому краї не було ніякого румуна. Як був за такий обставин розпочинати тут румунізацію? Отож провадити румунізацію доводилося румунським військовим частинам, жандарам та штабові румунських урядовців, а також кільком румунським школам. Але саме ці фактори змінювали ще більше опір людности проти плянованої румунізації. Після цього румунський уряд імпортував сюди певне число румунських селян та робітників. Та спільні класові інтереси імпортованих румунських робітників з єврейськими та українськими робітниками, що живуть і працюють у цьому краї, спричинили до того, що ці румуні також мовно приєдналися до українців. Наслідком цього панівна румунська зряя вирішила, що підтримування аналіфбетизму дає найкращу запоруку, щоб забезпечити її панування як у національній, так і соціальній сфері. Отож, тимчасом як у

Бесарабії та Північній Буковині вже віддавна вживали насильницьких заходів, щоб румунізувати людність, у Марморош-Сигетському краї утримувався від цього. Але румунський уряд герметично закрив цей край від будь-якого впливу. Тут на бажання румунського уряду мусіло панувати найглибше середовище. Горліка та церква становлять єдину "духовну поживу".

Минулого року унітарні (революційні) профспілки зробили з півдня Буковини перший наступ на цей край, коли в деревній промисловості Південної Буковини розпочалася величезна боротьба за заробітну платню. Під проводом унітарних революційних профспілок робітники деревної промисловости Південної Буковини борючися за 8-мигодинний робочий день. І цю вимогу, не зв'язуючи на всі перешкоди й у величезний терор, перенесли й до Марморош-Сигетського краю.

Тут доводилося мати справу, так би мовити, з неборшешною ціліною. Бо соціал-демократія та її професійним спілкам ніколи навіть не спадало на думку організувати цих невілків деревної промисловости, що найвизискуванішу верству пролетаріату на території великої Румунії. Від довшого часу унітарні професійні спілки наступали на цей край, і останнього часу, на злість жандармів, попом та рабінам, мали шораз більші успіхи, здобували шораз більшого впливу.

Румунські урядові кода прийшли тепер до такої думки: єдина вина, що в цьому краю поширили революційні ідеї, є в тому, що досі не пошастало румунізувати цей край. Цей край, — кажуть вони собі, — після 12 років румунського панування залишився чужим тілом у румунській державі, воююгом на периферії країни. І з першою нагодою цей край, що має пів мільйона людности об'єднається з сусідньою українською землею. Отож, він творить небезпеку для Румунії.

Та як позбутися цієї небезпеки вже тепер? Румунський уряд, і саме "демократичний" уряд Мانیю звернув на цей край увагу яського професора-провідника фашистів Куза та його студентських банд. І ці банди прийшли до злочинно-безглузлого висновку, що людність цього краю треба фізично знищити, знищити в буквальному розумінні цього слова. Ця ухвала виглядає безглуздом, на перший погляд, виплодом хорої фантазії. А проте, Куза з своїми хлопцями почали на початку цього місяця здійснювати цей плян. 5 липня вони несподівано напали на містечко Борша й запалили його. Усе містечко, що нараховує 2 тисячі мешканців самих євреїв та українців, пожежою полум'я. Не лишилося ніякого будинку. Скільки підчас того загинуло людей, досі ще невідомо. Офіційні урядові повідомлення подають тільки, що все містечко спалили Кузині студенти, та що всі мешканці його втратили все своє добро й залишилися просто на вулиці.

Така подія була б неможливою, як би студентські банди не користалися з повної підтримки урядових органів. Після здійснення свого злочину румунські культуртрегери без усяких перешкод і дали провадити свою справу в сусідніх місцевостях, влаштувавши ще цілий ряд погромів.

Подія в Борші знайшла чималий відгук далеко поза межами Румунії. Але в закордонній пресі всю подію змальовано, як звичайний погром. А тут ідеться про багато більше. Це є спроба, що її підтримує румунський уряд, винищити національну меншості та революційних робітників. Події в Борші, нечужані вчинки знелюдних студентських бандитів розворушили робітництво та національну меншості всієї Румунії.

Павло Гелюб.

РОБІТНИКИ ДЛЯ СВОЄЇ ПРЕСИ.

Робітники з різних місцевостей Канади — від Нової Шотландії і до Ванкуверу — спішають з допомогою своїй пресі, своему оборонцеві, учителям, товаришам. Про це найкраще свідчать показування, що ми їх старо подаємо в цій рубриці. Однак кампанія не розвинена ще на повну скалуу. Кампанія є добра, шира, але не масова. Ми кличемо всіх читачів своєї преси, головню тих, що працюють, читаючи ніше наведені поквітування імен жертводавців, пошукати між ними свого імени. І коли ви там його не знайдете, то послухайте голосу тих товаришів, які вас кличуть і постарайтеся, щоб в одному з найближчих чисел "УРВ" була поквітована й ваша жертва.

ТІММІНС, ОНТ.

Дорогі Товариші!

Від імени пресової в Тіммінс послано Вам поштовою переказ на суму \$130.36, що зложили тутешні товариші на пресовий фонд "У.Р.В." Гроші зіложили члени відділів ТУРФДім і РЗТ. Кожен з них поданих товаришів жертвував одноденний заробіток, а декотрі трохи більше.

Імена жертводавців по \$5.00: Гр. Смух, Т. Палагнюк, П. Шутяков, Т. Болдар, П. Бойчук, В. Меричук, О. Майданюк, Я. Брелюс, Д. Матішин, А. Імхоні, Ф. Сенік, Н. Д. Ткачук, С. Тулер, Ф. Василюк, К. Крамар, В. Максимів, Ів. Максимов, І. Марквич, Н. Берник, С. Матішов, П. Біленький, В. Карча; П. Маліновський \$4.80; С. Козлов \$4.25; по \$4.00: Іван Чепіла, В. Кейван; П. Біленький \$3.75. Зібрано разом \$130.80, з того перешли на пошту 44 ц., осталося \$130.36.

Помимо того, що в нас від що пору є краді, ми робітники склали оцю невеличку лепту, щоб підаржати нашого бойового провідника — "Українські Робітничі Вісті", котрий є одним з тих часописів, що борється за інтереси працюючих з під капіталістичного ярма. Надіємось, що прочі члени наших організацій в Тіммінс зложуть свою лепту, так як зложили оті вище поквітовані.

Хай живе наш провідник "Українські Робітничі Вісті"!

За преском: О. Майданюк, секр.

ТОРОНТО, ОНТ.

Дорогі Товариші!

На поклік робітничо-споживчої кооперативи в Торонто ми, члени перкарської спілки під назвою РОВНІР БЕЙКЕРІ, 761 Вестон Рд., послаємо Вам поштовою переказ на суму \$56.09 на допомогу нашій пресі — "Укр. Роб. Вістям". Жалюємо, що не можемо жертвувати більше. Ніхто не може сказати, що наша спілка коли небузд відказалася від допомоги робітничій справі. Зараз також не хочемо лишитися позади, й жертвуємо на згадану ціль по нашій зможности, бо теперішнє безробіття відбивається і на нашій спілці й більше зложити не можемо.

При цій нагоді закликаємо всі та інші спілки і поодинокі бичаті в Торонто а імено: Українська Молодарно п. н.: Роджерс Девіс (Роджерс Рд.), Роджерс Авто Воркерс, Ніколу Берешонського і Весоловського (Роджерс Рд.), Юсвіна Віліньського, (Скат Рд.), Івана Слободяна і Дмитра Вітоняка — продавців газоліни (перший на Буар, другий на Ройс Евно), Юрія Осадука (Айскрім Перлар) — щоб постішили з допомогою своєї пресі.

Оці всі підприємства і поодинокі товариші викликані нашої спілкою повинні негайно відкликнутись на наш зазив і постішити з допомогою нашій пресі. Тож змініши свою пресу і армію класово свідомих робітників. Пожарім усім, що і ми також стоїмо з робітничих рядів.

З товариським привітом, Павло Думановський.

СІМКО, ОНТ.

Дорогі Товариші!

Від імени відділу Р.З.Т. в Сімко, Онт., послаємо Вам \$17.40 на пресовий фонд "У.Р.В." Устроено було на цю ціль пінік, з якого було чистого приходу \$11.40, а \$6.00 зібрано на картки, що вносять разом \$17.40.

Імена жертводавців по \$1.00: А. Шавурський, Г. Лихач, І. Пахолок; по \$0.50: П. Гуцул, М. Коханій, Г. Годоловський, О. Мусат, Т. Гуцул, А. Гуцул.

Всім жертводавцям щира подяка. З товариським привітом, Г. Лихач, Л. Годоловський, голова, секр. — скарбник.

ШЕРІДОН, ОНТ.

Дорогі Товариші!

Послаємо Вам \$5.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і кличу всіх читачів нашої преси постішити її з допомогою, бо жертва, хоч би найменша, багато поможе нашій пресі в її теперішніх тяжких матеріальних умовах.

З товариським привітом, В. Руснак.

ВІННІПЕГ, МАН.

Дорога Адміністраціє!

Прийміть від мене мій одноденний заробіток в сумі \$5.00 на допомогу нашій робітничо-фармерській пресі. Жертвуюмо всі на нашу пресу тоу, який може й покажм там своєрідні, неплуріальнім недостаткам, що наша преса буде мати так довго, як довго існує зорганізоване українське робітництво.

З товариським привітом, В. Кусак.

ВАНКУВЕР, Б. К.

Товариші!

Від імени відділу ТУРФДім послано \$18.45 на допомогу нашій пресі, з того \$2.00 на передплату "Ф. Ж." а \$16.45 на пресовий фонд "У.Р.В." З ільною колектів підчас концерту дня 27 липня виплунуло \$13.45; т-ка П. Хань зложила \$2.50, трв. Ю. Ліпковський \$1.00.

На закінчення хочу згадати, що дня 22 липня, ц. р. вислано від нас для нашої преси \$52.50, де між іншим тов. І. Нерес жертвував свій денний заробіток і покликав зложити по \$3.00 саїдуючих товаришів:

І. Фітальва, І. Санькового, Василя Гаєрдалюка і Гр. Нездельського з Ванкуверу і Ніколу Зубика з Порт Елнс, Б. К.

Того самого дня тов. Р. Назаревич зложив \$5.00 і заклика зложити по \$5.00 саїдуючих товаришів: І. Сагайдака, П. Дутку, М. Демчука, Теодора Борешкого з Ванкуверу, В. Бунта з Келгарі, Алта. та С. Худого з Дормор, Алта.

З товариським привітом, П. Лелюк, секр.

МАВНТЕЙН ПАРК, АЛТА.

Дорогі Товариші!

Від імени членства відділу Р.З.Т. в місцевості Мавнтейн Парк, Алта., послаємо Вам поштовою переказ на суму \$21.50 на пресовий фонд нашій робітничо-фармерській пресі. Послаємо картки з іменами жертводавців до поквітування в часопису.

Зложили на пресовий фонд саїдуючих товаришів і товариши: Петро Коваль \$5.50; по \$5.00: Франко Паробко, Юсип Ліпка (всі три по одному денному заробітку); І. Марседес \$3.00; по \$1.00: Андрій Пор, Анна Варилька, Давіда Коатун. Разом \$21.50. Всім жертводавцям щира подяка.

З товариським привітом, Посиф Ліпка, секр.

ГОНОР - НАРОЛ, МАН.

Дорогі Товариші!

Від імени відділу Р.З.Т. в Нарол, Ман., послаємо Вам \$3.35 на пресовий фонд "У.Р.В.", а імена жертводавців прошу поквітувати в часописі.

Зложили саїдуючі товариші і товариши: по \$0.50: Параска Василук; по 25 ц.: Н. Шульський, Г. Василук, П. Михайлів, Доля Сенюк, М. Лазарук, В. Єлпюк, М. Піпоначук, М. Олесюк, Т. Василук, П. Василук, М. Дубас; М. Сегольська 10 ц. Разом \$3.35. Всім жертводавцям щира подяка.

З товариським привітом, П. Михайлів.

НАРОЛ, МАН.

Дорогі Товариші!

Місцеві відділи Р.З.Т. і ТУРФДім жертвують \$12.00 на пресовий фонд нашій робітничо-фармерській пресі і бажави її якнайкращого успіху в боротьбі за визлі працюючих.

З товариським привітом, Г. Василук, секр. відділу ТУРФДім.

ШУМЕЙКЕР, ОНТ.

Дорогі Товариші!

Послаємо \$1.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і заклика всіх наших читачів, щоб спішили нашій пресі з допомогою по свій зможности. Наша преса навчає нас як маємо боритися за поліпшення життєвих умовів зараз а також кажує нам правдивий шлях до остаточного визволу з під капіталістичного ярма. То і всі працюючі повинні постішити робітничо-фармерській пресі з допомогою.

З товариським привітом, І. О. С. Максимчук.

ПОРТЕДЖ ЛА ПРЕПРІ, МАН.

Товариші!

Прийміть і мою лепту в сумі \$1.00 на допомогу нашій пресі. Дуже тішить мене, коли бачу в часописі імена жертводавців, що не жаліють пожертвувати на свою дорогу пресу, а ще більше втішити мене, коли на сторінках "У.Р.В." побачу більше імен жертводавців, бо ніяку пресу читають тисячі трудящих.

З товариським привітом, Нікола Березка.

КАКАБЕКА ФАЛС, КВЕ.

ЩО Є З ПІСУДСЬКИМ?

В берлінській газеті "Тегельше Рундшау" з 26 червня читаємо статтю лікаря Д-ра Шаніро про польського маршала, нинішнього диктатора Польщі Йосифа Пілсудського. Зміст цієї цікавої статті такий:

"Пересічний польський "патріот" уважає Пілсудського героєм, що врятував в 1920 році Польщу перед Червоною Армією. По правді сьогоднішню Польщу створив і оборонив французький генштаб, який додав Польщі ще чужу територію з 13 мільйонами не-поляків, аби Польща була "великою державою". Сам Пілсудський є важко хорий. Ще сидючи в часі війни довший час в німецькій тюрмі в Магдебурзі Пілсудський мав напади скаженості й божевілья. Коли він вернувся до Польщі і прийшло до радянсько-польської війни, Червона армія була геть розбита польською армією й побіжно примашірувала під Варшаву. Без французів був би тоді кінець панській Польщі. Сам Пілсудський на военній нараді в той час дістав важке потрясення нервів, зачав плакати й занесено його до ліжка. Поміч французького генерала Вейганда урятувала панську Польщу перед більшовиками. Зате Пілсудський страшно зненавдив Вейганда.

В 1921 році краківський університет наділив Пілсудського титулом почесного доктора. При цій нагоді Пілсудський виролосив таку промову й уживав таких скандальних слів, що цю промову мусили замовчати. На патологічному конгресі у Варшаві в цьому році напади скаженості Пілсудського були темою балачок.

В 1922 році виявилися у Пілсудського вибухи божевіль-

ля на тлі манії величності. Він приказав на легіоновім конгресі вбити ген. Сікорського, коли цей відважився щось заперечувати. В тому часі трапився ще один цікавий медично-випадок. Пілсудський, ідучи на конгрес легіоністів зажадав охорони панцерного авта, бо ввійшли були йому атентати, коли ж панцерного авта не було під рукою, він положився на дно свого авта, аби хоронити себе перед уроченими стрілами.

В 1927 році казав Пілсудський вбити генерала Загурського, а опісля сам застрілив генерала Коризму, що плянував його замку Бельведеру. Пілсудському уролюся було, що цей генерал плянує замах. Опісля ще побито до крові по приказу Пілсудського кількох польських журналістів.

В останніх роках вибухи божевілья у Пілсудського трапляються ще раз частіше. В 1928 році газета "Польонія" помістила статтю Пілсудського, а поруч з нею вимки з книжки польського психіатра Витвіцького для доказу, що Пілсудський є непочатковий наслідком хороби сифілісу.

Лікарі пильно лікують Пілсудського, але ледве чи вилікують. Це ж відомо, що в присуті божевілья Пілсудського вже кілька разів казав виповісти війну Німеччині й Радянському Союзові. Але офіцер генерал-інженер штабу здержали цей приказ.

Подумати, що в руках такої людини знаходиться доля мільйонів населення. І розважити, що цей божевільний кожен хвили може розпалити воєнну пожежу, в якій будуть гинуть мільйони й мільйони трудящих.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА, СТАРА І СУЧАСНА.

(Історичні порівняння.)

Українська культура має свою довгу історію і вона, можна сказати, така стара, як і наша історія, бо почалася вона одночасно з початком історії українського народу. Ще й більше від того, можна й треба говорити про культуру на Україні, і за передісторичних часів, на підставі тих пам'ятоків, що лишилися нам передісторія нашої території, можна й треба дивчати зміну культури на терені України в різні доби історії. І цій темі треба присвятити "історію української культури", якої на жаль, ми ще

не маємо, хоча на це вже зібрані величезні і приступні широким масам археологічний та історично-культурний матеріал у наших музеях і українських, і союзних. Українська археологія має нині великі досягнення, які давчій науці, як усім іншим українським дисциплінам, великий Жовтень.

Який же був стан вивчення історії української культури, в широкому розумінні цього слова, а саме українознавчих дисциплін, перед Жовтневою революцією? Що було об'єктом

вивчення? Які були досягнення наші за кілька років, для ко-х вони призначалися і хто з них користався?

У поняття культури входила культурна творчість, її вивчення й розповсюдження культурних знань у суспільстві. Культурна творчість українського народу, його культурні придбання виявилися в усій народній словесності, в літературній творчості українських письменників і в пам'ятках мистецтва. Українська народна творчість, історичні пісні й думи дали зразок високого вселюдського-світового значіння й були рідчю уважного вивчення.

На протязі цілого 19 століття й в дореволюційну добу, високо розцінюється й українська народна музика, що її визнає всесвіт і що є дорогоцінний матеріал для гармонізації її від сучасних композиторів. У цьому її значіння вже не для минулого, а для сучасного й майбутнього.

Українське красне письменство на протязі цілого 19 століття від Котляревського й до революції постійно розвивалося й післю почесне місце серед літератур інших народів. З народних селянських низів, де стихійно зберегалася основна прикмета національності — мова, вийшов геніяльний поет Т. Шевченко.

Жовтнева соціальна революція зробила ґрунтовну зміну і в змісті української культури, і в її завданнях і в її настановленнях. Цей процес почався й відбувається на наших очах на протязі останніх 12 років і набув надто великого піднесення за останні роки. Ми усі свідки його й немає потреби обґрунтовувати його фактами. Достить нагадати основні.

Спали кайдани з українського слова, що нині є засіб науки і наукових закладів, школи (усіх її типів — нижчої, середньої, вищої) управління господарського життя від верхівки до низів, суду, преси, красного письменства і що, може, найголовніше — входить в загальну практику усього української людності (надменності зберігають свою мову).

Отож, наука й культура є національні, українські формою. Українська мова перестала бути лише мужичкою, селянською мовою, а набула загального значіння, зробилася могутнім засобом для засвоєння всесвітньої науки й техніки широчезними робітничо-селянськими масами. І за ці 12 років мова перетворилася на справжній язык у всіх сферах нашого життя. На наукових підвалинах і на ґрунті народної мови вища наукова інституція країни — Всеукраїнська Академія Наук, що про неї не

можна було і мріяти за часів царату, видала вже цілу низку термінологічних словників, що дають змогу викладати в школах всі галузі знання українською мовою і видавати наукову та технічну літературу для широких робітничо-селянських пролетарських мас. Художня літературна мова, поширивши і навіть зосередивши свою тематику (зміст) на житті і побуті тих самих мас, безмірно посилила лексику (кількість слів). Те саме зробила й сучасна пролетарська преса і театр з його новим революційним репертуаром, робітничі клуби, і сільські заклади з їхніми життєвими господарськими справами, куди широко увійшла агрономічна наука. Взагалі реконструкція (перебудова) сільського господарства та індустріалізація країни, активішу участь в якій бере увесь пролетаріат, все це утворило такі міцні органічні умови для нормального розвитку української мови, яких зовсім не було й не

могло бути в старому поміщицькому й буржуазному українському суспільстві.

Але ріжниця поміж старою буржуазною і сучасною пролетарською культурою полягає в самому змісті цієї культури, окрім того — це є основне — вона національна формою і інтернаціональна пролетарська, соціалістична змістом.

Культурна революція, що є наслідок Жовтня, органічно пов'язується у усім новим господарським будівництвом — індустріалізацією країни і колективізацією сільського господарства. П'ятирічка господарства з її швидкими темпами потребує сили науково-технічних кадрів, а це зв'язане з потребою прискорити темп для розвитку й поширення серед мас відповідних знань. Це й надає революції на культурно-фронті надзвичайного значіння і тому ми нині видивнуємо гасло — наука й культура в маси.

Акад. Дмитро Багалій.

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

СТРАЙКИ СІЛЬСЬКОЇ БІДНОТИ НА ЗАХ. УКРАЇНІ.

В селі Волиця, жовківського повіту, почала була сільська біднота різнничий страйк, але тому, що страйк не був організований, а дідач негайно спровадив із сусідніх сіл страйколомів, то страйк не вдався й місцеві робітники повернули до праці на старих умовах. А ці умови дуже тяжкі: за день і до 1½ злотих.

В селі Новосінках, Володимир Волинського повіту застрайкувало було 80 дівчат, що працювали при цукрових буряках. Дідачка Зеленька платила за цілоденну працю по 1½ злотих, а дівчата зажадали 2 злотих. Дідачка спровадила страйколомів з сусідніх сіл (Ласків і Ороне), а що страйк був неорганізований, страйкуючі робітничі по кількох днях вернули назад до праці на старих умовах.

В селі Реклинцях, жовківського повіту, страйк є організований. Сільські робітники зажадали по 4 злотих за 8 годин денної праці та 3-тю копійку при кошенні сіна. Поліція перелала арештування серед страйкерів, 15 з них відставила до Мостів Великих, де їх тяжко побито. М. двох днів їх звільнено. Дідач спровадив страйколомів з Зубимостів. Страйк триває далі.

В селі Видинові, жовківського повіту, вибух страйк, який закінчився перемогою сільських робітників. Дідач, бачучи солідарність і незломність робітництва, прийняв домаган-

ня страйкерів.

Дня 30 червня застрайкували робітники, що працюють на кам'яноломах в Щирці (біля Львова). Причиною страйку є факт, що директори кам'яноломної фірми "Альба" в страйчний спосіб визискують робітників і зредукували їм таке жebraцьку платню з 1 злотого на 90 пфенігів від візка. Це вже друге помешання платні в цьому році. За 10 годин тяжкої праці одержували робітники донедавна 5 злотих, а по новій редукції 4 злотих. Тепер хочуть ще зменшити.

СТРАШНІ ПОБОІ АРЕШТАНТІВ У ЛЬВОВІ.

У львівській тюрмі при вулиці Баторія не від сьогодні страшно побивають арештованих. Надних старший поліцей Васілевський побив до крові і глибоких ран на тілі дві молоді дівчини Дячківну та Гаврилківну.

АРЕШТИ ЗА ПІДПАЛИ.

Підгаецька та Тернопільська поліція почала переводити масові труси серед селян Підгаєччини. Як причини подають часті пожежі в панських маєтках та польських колоніях, які в останніх днях мали місце по цілому просторі Підгаєччини.

ЖИТЛОВІ КАТАСТРОФИ В ГАЛИЧИНІ.

При кінці червня цього року лютовала над повітом Городенка велика градова буря. В се-

лі Чортівцях знищила вона збіжжя на просторі біля 1,000 моргів. Великі шкоди від градо-бурі є також в селах: Чернелиця, Дубки, Кумисівці, Ольховець, Мелива, Репунжинці, Якубівка, Джурків, Ганчарія, Блажовська і Сарафінці. Шкода вносить до 80%. Така сама буря знищила засіви в селі Дрищавій, рогатинського повіту, де падав град величини голубячого яйця. 50% озимини і 80% ярих плодів пропало.

ПРОТИПОЛЬСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

В зв'язку з присудом на 3-ох комуністів у Львові відбулись останніми днями демонстрації перед польським консулятом у Ляйпцігу. Демонстранти обкидали будинок консуляту градом каміння і — як повідомляють — поранили каменем урядовця консуляту. Також де-

монстрації перед польськими консулятами відбулись і в Львові та Ужгороді, де демонстранти розкидали по місті комуністичні летючки в польській мові.

КРОВАВІ КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В СОСНОВЦІ.

2 особи забиті — кілька поранилих.

Польські газети повідомляють, що 6 липня улаштували комуністи в Сосновці величезну демонстрацію на знак протесту проти смертних присудів на комуністів у Львові. Демонстрацію увесь час намагалась поліція розігнати, але демонстрації не давались і на атаки обкидали поліцію градом каміння. Поліція тоді вкинула зброю. Від стріль дві особи впало мертвими, кілька знов поранено. По демонстрації кільканадцять демонстрантів арештовано.

ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ В ОКРУЗІ СЕЛКИРК ДЛЯ ТОВ. І. НАВІЗІВСЬКОГО

Цей підрахунок зложений на основі репортів виборчих урядників (депуті ріторніг офісерс).

Число і назва полу	Число-Голосів	Число-Голосів	Число-Голосів
1. Вест Килдонан	24	45. Малантон	41
2. Вест Килдонан	7	46. Вест-Фолей	22
3. Вест Килдонан	20	47. Іст-Фолей	26
4. Вест Килдонан	4	48. Гусавік	10
5. Вест Килдонан	3	49. Гімлі	80
6. Вест Килдонан	4	50. Фрейзервуд	57
7. Олд Килдонан	14	51. Спендрідж	—
8. Олд Килдонан	4	52. Нарсіс	9
9. Сейнт Павлс	4	53. Новетон	—
10. Лакпорт	20	54. Четфілд	19
11. Сейнт Ендрюс	26	55. Мелеб	100
12. Олд Інґленд	26	56. Берло	41
13. Вест Селкірк	14	57. Кемп Мортон	3
14. Вест Селкірк	17	58. Арнес	3
15. Стони Мавтейн	—	59. Ярослав	18
16. Раквуд	3	60. Рембранд	25
17. Стонвол	10	61. Силвер	21
18. Грос Айл	1	62. Скай Лейк	47
19. Ворентон	1	63. Поплар Філд	53
20. Вудлендс	3	64. Гамерлік	15
21. Арґайл	3	65. Арборґ	67
22. Гуд Гоп	1	66. Гейсір	—
23. Піджен Блоф	5	67. Гнойса	1
24. Періс	—	68. Ривертон	24
25. Клендебой	—	69. Ледвін	40
26. Петерсфілд	1	70. Окно	102
27. Гонтон	1	71. Відірі	46
28. Балморал	3	72. Бровд Велей	113
29. Ервіно	2	73. Бовил	14
30. Вестергем	2	74. Фішер Бренч	45
31. Тюлон	30	75. Силвен	9
32. Дондес	3	76. Шорнкліф	83
33. Гартлей	55	77. Говардвіл	—
34. Нетлей	—	78. Гекля	2
35. Метлок	5	79. Годжсон	19
36. Вінніпег Біч	17	80. Гарвил	—
37. Мельніца	80	81. Делас	2
38. Пломридґ	44	82. Кустатак	—
39. Комарно	64	83. Литл Булґед	—
40. Норис Лейк	1	84. Метесон Айленд	—
41. Гарпервіл	1	85. Рейндір Айленд	—
42. Айдіал	—	86. Биг Джорджес Айленд	1
43. Інвуд	9	87. Спайдер Айленд	1
44. Полсон (коло Інвуд)	77	Разом всіх голосів	1,761

ЕРІХ МАРІА РЕМАРК На західному фронті без змін

Переклав з німецької мови Ж. Бургардт.

(Продовження)

Ще раз і ще раз чуємо ми, як вигукують наші номерки. Він може доволу гукати, його не чути по шпиталях та по ліжках.

Ще раз:—"Друга сотня, сюди!"

А потім тихше:—"Вже більше нікого з другої сотні?"

Він мовчить і питає трошки захриплим голосом:—"Це всі?"—і командую:—"Готово!"

Ранок сірий, було ще літо, коли ми виходили сюди, і нас було 150 душ. Тепер нам холодно. Осінь. Листя шелестить, чути втомлені голоси:—"Один—два, три—чотири",—а коли доходить до 32, то далі—мовчання. І мовчать довго, аж поки не падає питання:—"Ще хто?"—а потім знову чекання, а потім тихше:—"Групується",—а потім замається і лише може закінчити:—"Друга сотня", через-силу:—"Друга сотня—тихо, марш!"

Низка, коротенька низка посувається вранці. Трицять два чоловіки.

В. VII.

Нас забирають далі вглиб, ніж звичайно, до польового рекрутського депа, щоб нас там ново укомплектувати. Наша сотня потребує більше, як сто чоловіка комплектиків.

Покищо, коли нема служби, ми гуляємо. Через два дні повертається Гіммельштовф. Він уже не такий задрикуватий, з того часу, як побував у шпиталі. Він пропонує, щоб ми помирлись. Я погоджуюсь, бо бачив, як він вносив з іншими Гая, Вестуса, якому розвернуло спину. Крім цього, він справді розмовляє розумно, і тому ми нічого не маємо проти, коли він запрошує до пивної. Лиш Тьяден підозрливий та замкнений. Але й він подається, бо Гіммельштовф оповідає, що той має заміщати кухаря, який їде у відпустку. На доказ цього він зараз добуває два фунти цукру для нас, а для Тьядена ще окремо півфунта масла. Він, навіть, дбає про те, щоб на найближчі три дні нас відрядили до кухні чистити картоплю та буряки. І жа, що він нам там дає, є бездоганна, офіцарська.

Так у цей час ми знову маємо ці дві речі, що потрібні салдатові для щастя: добрі харчі та спокій. Це мало, коли помиркувати. Де кілька років тому ми ще поставились би до себе з жалючим призириством. Тепер же ми майже задоволені. До всього звикнеш, до шанців теж.

Ця звичка—причина того, що ми, як здається, швидко забуваємо. Позавчора ми ще були під вогнем, сьогодні ми пустуємо й пробиваємося назад, завтра ми знову підемо в шанці.

В дійсності ми нічого не забуваємо. Поки ми тут мусимо бути, дні, що минають, падають у нас мов каміння, бо вони надто важкі, щоб зраати можна було про них думати. Коли б ми це зробили вони б нас потім знищили, бо це я вже помітив: жах можна зносити, поки просто ховається; але він убиває, коли про нього думати.

Так само, як ми робимося звірми, посуваючись вперед, бо це єдине, що нас може підтримати, так само підчас спокою ми робимося поверховними та ледачими. Ми інакше вже не можемо, це впрост примус. Ми хочемо за всяку ціну жити; тоді нам не можна себе обтяжувати почуттями, які за мирного часу, може й декоративні, але тут фальшиві, Кемерх помер. Гай Вестус помирає, з тілом Ганса Крамерса будуть возитись, аж до кінця днів, щоб зібрати його рештки. Мартен без ніг, Майєр помер, Байєр помер, Гемерлінг помер, сто двацять чоловіка десь лежать поранені, це клята справа, але чи це нас ще обходить; ми живемо. Коли б ми їх могли врятувати, о, тоді ви побачили б, якби ми взялися за це, однаково, чи нам довелося би загинути, чи ні; бо в нас проклята хоробрість, коли ми захочемо; страху ми не знаємо; страх смерті є, але це щось інше, це залежить від тіла.

Але наші товариші загинули, ми їм не можемо допомогти, вони заспокоїлись—хто знає, що ще нас чекає: ми ляжемо й будемо спати, або їсти, скільки віззе; і пити, і курити, щоб години не були такі порожні. Життя коротке.

Жах, що охоплював нас на фронті, зникає, коли ми повертаємось спиною до фронту; ми його проганяємо грубими та злосливими жартами; коли хтось помирає, то ми кажемо, що він защемив собі зад, і так ми висловлюємося про все, це рятує нас від божевілья; таке ставлення—це наш опір.

Але ми не забуваємо того, що пишуть у військових часописах про гарний настрій салдатів, що влаштовують танки, ледве повернувшись з барабанного вогню; це нісенітнина. Ми це робимо не через те, що у нас гарний настрій, але ми маємо цей настрій, бо інакше ми б загинули. Та воно й не довго це триватиме, настрій щомісяця гіршає.

І я знаю: все це, що тепер, поки ми на війні, заховане в нас мов каміння, прокинеться знову після війни, і тоді лише почнеться розлад на життя й смерть.

Дні, тижні, роки, які промайнули, ще раз повернуться, і наші вмерлі товариші тоді повстануть і ходитимуть з нами; наші голови працюватимуть добре, ми матимемо якусь мету і так ми маршируватимемо, з нашими вмерлими товаришами поруч; роки фронту поза нами: проти кого, проти кого?

(Далі буде)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДЬТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Й ЖУРНАЛИ:

- "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиний український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.
  - "ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиний дісно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.
  - "РОБІТНИЦЯ" — одиний журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.
  - "БОЮВА МОЛОДЬ" — одиний журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.
- Передплату на повні часописи й журнали посилайте або на ім кожного часопису окрема, або на ім й адресу:
- WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N, Ltd.**
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

Кампанія за зміцненням бойових позицій "Укр. Роб. Вістей" іде далі. "УРВ" чекають на вашу резервну допомогу. Спішіть!

УВЕСЬ КАПІТАЛІСТИЧНИЙ СВІТ ГОТУЄ БРАТОВБИВЧУ ВІЙНУ ТРУДЯЩИМ

Солдори, Онт.

Зараз іде по усьому капіталістичному світі воєнне приготування проти Радянського Союзу. Багаті хочуть в крові затопити мільйони маси трудящих, хочуть повторити братовбивчу війну, яку були розпалали тому 16 років назад. Над підготовкою війни проти РСРП працюють усі буржуазні організації, працює їхня преса, а вже найбільшу травлю проти Радянського Союзу розвинули попи усіх віроповідань.

І саме во ім'я того бога, що нібито проповідував мир колись, зараз висланники його проповідують криваву війну народів. Це ті самі попи, що благословляли ще недавно в мільйонній світовій війні усіх трудящих на братовбивчі бої, вони й зараз готують те саме діло в недалекій майбутності.

ПОЛІЦІЯ В МОНТРЕАЛІ РОЗГРОМИЛА ПРОТИВОСННУ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Монреал, Кве.

На перше серпня робітництво Монреалю готувалося до демонстраційного мітингу. На місце визначене стали сходиться працюючі Монреалю. Поліція кордоном вже чекала, щоб розбити мітинг і демонстрацію. Робітників вже зійшлося чимало і перший промовець не встиг заговорити й слова, а вже кинулися на його озвірілі поліцейські й стали ламати йому руки назад. Інші здичілі поліцейські кинулися на дівчат-робітниць і почали їм так само крутити руки й насилу рвати від їх напів революційних ключів. Не встиг стати на лавочку другий промовець, як вже й на його навали поліцейські гайдюки й почали теж крутити руки. На допомогу поспішили молоді робітники, однак, поліція й з ними робила те саме. Робітництво, обурене поліцейськими погрозами, стало співати "Інтернаціонал". Поліція кинулася поміж робітників і стала громити їх кльобами куди попало, заарештовуючи різночасно 7 робітників і 1 робітницю.

Громління робітників і кручення звів тим, що попали в руки здичілої поліції, розбивання робітничих мітингів і демонстрацій і запанування в турми найбівніших робітників — оце засоби боротьби фашистської поліції з вільним робітничим рухом. Оце й називається фашизм у здавлюванні і громленні бойового визвольного робітничого руху.

Є питання: де ж та "демократія", про яку так часто заговорюють насмички капіталу? Є й демократія в Канаді, це правда.

ГОЛОД У МЕРКОЛ

В МЕРКОЛ МАЙНЕРИ СТРАЙКУЮТЬ ВЖЕ ШІСТЬ ТИЖНИВ! 100 МАЙНЕРІВ І ЇХНІ РОДИНИ МУСЯТЬ МАТИ ДОПОМОГУ!

Всіх страйкуючих майнерів у Меркол боси виганяють з помешкань. Патрулі Лісових Резерв забороняють майнерам розташовувати свої члени на резервній землі поблизу компанійних земель. Однак майнери завзято обороняються. Майновласники хочуть голодом і холодом примусити майнерів піддатися. Вони хочуть бачити їх без даху над головою на вулиці або на полю. Фашистські "лейборити" з Ю.М.В.А., Провісійональна поліція і Лісова Патруля роблять все, що в їх силі, щоб винести бажання босів. За те робітництво стоїть солідно з майнерами. Всі залізничні робітники є з майнерами. Майнери з Мавейтін Парк і інші приєднуються до майнерів у Меркол.

МАЙНЕРИ І ЇХНІ РОДИНИ ПОТРЕБУЮТЬ ЦЕЛТІ! ВОНИ ПОТРЕБУЮТЬ ПОЖИВИ!

Робітники! Робітничі Організації! Постійте за майнерами! Беріться до праці! Поможіть страйкуючим майнерам побідити майновласників і їхніх наймитів, поліцію та фейкерів з Ю.М.В.А.!

ДО ДІЛА! ДЕМОНСТРУЙТЕ СВОЮ СОЛДАРНІСТЬ ДІЛОМ! Збирайте жертви на целті і поживу! Спішіть з допомогою! Подбайте, щоб організації, до яких ви належите, також жертвували!

ВИПОВНІТЬ ПОНІЦІЙ ФОРМУЛЯР І ЗАШЛІТЬ ДО:
WORKERS INTERNATIONAL RELIEF
Room 308, 331 Bay Street — Toronto Ont.

I am sending \$..... for relief for the striking Mercoal miners

Name .....

Town .....

Address .....

свідоміші й повернуть свою боротьбу проти капіталістів, тоді для їх кінчається демократія, а та сама поліцейська влада являється найвідкритішим погромником робітничого руху.

МАНДРИВНА ДІВОЧА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА НА ВИСТУПАХ В БІНФЕЙТ

Бінфейт, Саск.

Старанням відділу ТУРФДім з Вінніпегу його молода Дівоча Мандолінова Орхестра під проводом тов. Патєга вистроїла для 8 і 9 липня величавий концерт. В програму концерту входили гри й співи мандолінової орхестри, соля скрипки й мандоліни, дуети, терцети і кuartети, українські народні танки і живі картини.

Програма складалася з до сить багатьох точок й всі вони були знамениті виконави.

Коли першого вечора мав розпочатися концерт в 8.30 год. вечером, то вже на 8 год. гала була битком набита публікою й очікували, щоб підніслася куртина. Перед піднесенням куртини т. Ф. Конопальський привітав від імені ТУРФДім мандолінову орхестру, а публіка й собі вітала її гримкими оплесками.

Коли прийшла точка танку до тов. Михаса Федірчука, скоро цей товариш вийшов на сцену, публіка і не хотіла вустити його зі сцени, але тов. Войти-

вняв на ціні і сьогодні положевня около 15,000 бідних фермерів таке, що завтра-позавтра можуть опинитися без своїх фермів.

Боротьбу робітничих мас ліберали адушували у кровавий спосіб, розбиваючи страйки та громлячи безробітних вусюди, де працюючі не хотіли терпіти добровільно крайньої нужди, але домагалися своїх прав.

Третя партія в Канаді, партія праці, не грає ніякої ролі в громадському житті. Провідники тої партії всецільо піддержують буржуазію в законодавчих тілах і не заступаються за працюючих. Ця партія є знаряддя буржуазії для туманення широких мас працюючих та відвертання їх від однієї партії, комуністичної партії, що бореться за інтереси працюючих. Скорочення часу праці, 5-денний тиждень — вони ніколи не будуть старатися виконати, а їх ключ про націоналізацію засобів продукції є вже такі підлим обманом працюючих, бо націоналізація засобів продукції за капіталістичної системи не може бути зроблена на користь робітників і бідних фермерів, тільки на користь пануючої класи. Лише в Радянськй Союзі, де робітничі і селянські маси контролюють всі засоби продукції, націоналізація приносить їм користь.

Ріжні українські національній угруповання піддержують одну, другу або третю з цих партій у виборах та являються заглими ворогами свідомого робітництва та фермерства в Канаді та батьківщині всіх працюючих, Радянського Союзу. Провідники тих угруповань, ріжні попи, адвокати, бизнесмени та викидні, що до недавня влучилися на європейських смітниках, стараються тримати маси робітників і фермерів, які є під їх впливом, в крайній темноті. Забороняють навіть їти на масові іди комуністичних організацій, щоб не почули слова правди. Оті провідники, між ними й монреальський піп, є відкритими агентами поліції, що доносимами хочуть розбити українські робітничі організації.

Свистуниві й мандриківі піддержують ліберальних буржуазних послів, та ще накидаються в Ідкий брехливий спосіб на Радянський Союз, українські робітничі організації в Канаді та на українських робітничих кандидатах.

Є це Комуністична Партія Канади, що одинок бореться за інтереси працюючих, яка виставила до доміняльних виборів 11 своїх кандидатів, між ними в Монреалі кандидував французький робітник, тов. Сімард. Комуністична партія отверто каже, що хоч й ввійшли б ті посли до парламенту, вони великої польски працюючим не принесуть зарад. Аж з поваленням капіталістичної системи і встановленням робітничо-селянської влади заживуть працюючі кращим, вільним життям.

Опісля промовець пояснив виборчу програму комуністичної партії, вказав на її боротьбу з буржуазією, керуючи страйками та боротьбою безробітних і завзявав присутніх вступати в ряди партії і українських братів організації, освідомити себе класово та помагати будувати новий суспільний лад.

Наприкінці це раз забрав слово тов. Яворський, який короткими словами ясуєвав ці два протилежні світи — буржуазію і її наймитів та робітничу класу і це раз завзявав присутніх робітників вступати в ряди їх класових організацій та боритися спільно за краще завтра. На тім віче закінчено і присутні розійшлися вповні задоволені.

З урядженої відної збірки видлинузо \$1.79 на покриття коштів.

ПАНІ ВИТРАТИЛИ НА ВИБОРИ 9 МІЛЬЙОНІВ ДОЛАРИВ, А БЕЗРОБІТНИХ ГОДУЮТЬ КЛЬОБАМИ

Едмонтон, Алта.

Вже скінчилась виборча боротьба. Вже знов буде тихо на чотири роки, бо пані вже задоволенні. На останній сесії парламенту ухвалено було на вибори два мільйони доларів, але зараз роблять підрахунок, що вибори коштуватимуть біля дев'ять мільйонів. Це не велика сума на таку ціль зі сторони панської класи, але той фідлар, який ходить вулицями, не вни по два й більше днів, ставить собі питання:

— Чому то можна викидати мільйони доларів з державної каси на вибори, а не можна нічого дати на піддержку тисячам голодних?

Та-ж до державної каси укладають гроші всі трудящі цієї країни для поліпшення життєвих умовин всіх жителів, а тут виходить, що пані розкидають цими грінми, а бідаки мусять голодувати й вмирати з голоду, як це було в Келгари кілька тижнів тому назад, де знайшли трьох бідаків у парку й два з них вже були мертві, а третій ще ледве жив. Опісля забрали його до шпиталю й лікар знайшов його жолудок повний трави. А кілько то випадків є таких, про які ніхто не знає? Про голодову смерть тих робітників буржуазна преса нічого не писала, бо таке її неможна писати тому, що в цій країні є "добробут".

Щодо виборів виходить, що всі ті трудящі, які мали право голосу, не голосували на програми тих партій, які виступали в цих виборах. Приміром в Едмонтоні не можна йтити віри, що всім трудящим є великий добробут, бо тут так само є багато тих, що відчувають цю страшний кризу, аде у виборах не послугоувались тією програмою, яка була поставлена комуністичною партією, що всі ті точки програми були широко вияснені. Коли порівняти вибори 1926 року з сьогорічними, стає більше. Кандидат комуністичної партії 1926 р. дістав поверх чотирнадцять сот голосів, а в цих виборах дістав лише 566.

Буржуазні партії прекрасно розуміють силу великих оголошенняв. По цілім місті Едмонтону консервативна партія уживала найбільших тариф для оголошення, а люди віде не дивляться лише на ті тарифи, бо їх увага вже так впроблена буржуазною класою. Сінклер ли-

ше, що люди лише живуть оголошенням, купуючи такі річі, які-ім зовсім є не потрібні й послужуються в своїм житті виключно оголошенням. Це саме й у цих виборах: куди не глянути-б, скрізь в обличчя бачимо — "Дайте Кінгові відпочинок: дайте Бенетові нагоду, голосуйте на Бюрога", й ці ключі так вбідлись у вічі кожному, що він мимо своєї волі значив свій ба-люет на консервата.

З цього всього виходить, що трудящі чогось боються висловити свою думку про своє злиденне життя, от хоч-би й при виборах. Вєі класові свідомі робітники повинні вже раз ароздумити, що їхню долю ніхто не поліпшить, лише вони самі. Треба уживати свого власного розуму, а не спускатися на всі масневікі оголошення капіталістичної класи. Треба зміцнити свою силу в робітничих організаціях. Всім трудящим від те пер треба старатися, щоб на майбутнє такі вибори своїх представників до законодавчих установ.

Степанюк.

МИ СВЯТКУВАЛИ МІЖНАРОДНІЙ ЧЕРВОНІЙ ДЕНЬ

Тімміс, Онт.

Старанням Компарті Канади в нас відсвятковано день першого серпня. Свято відбулось у такому порядку: в 6.30 год. вечером працюючі й їхні діти зійшлись коло Бод Гравня й відірушили походом головними вулицями нашого містечка. В поході несено плякати з ріжними робітничими бойовими ключами а молоді співала революційних пісень.

Похід вернув на те саме місце, відки почався. Тут відбулось масове віче. Бесідниками були: т.т. Ткачук і Джек Гойсон з Торонто.

Оба бесідники говорили на англійській мові. В своїх промовах бесідники вказували на імперіалістичну політику капіталістичних держав проти Радянського Союзу, звивали обороняти революційний рух в Індії й Китаю й організовано боротись проти босів та фашистської терору поліції.

Віче закінчено відспіванням "Інтернаціоналу".

Омелько.

ЛИШЕ ЩО ВИЙШЛА З ДРУКУ НА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
ДРУГА НОВА БРОШУРА ДЛЯ КАНАДІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ ПІД НАЗВОЮ

БОРОТЬСЯ ЧИ ГОЛОДУВАТИ!!

FIGHT OR STARVE!!

Написав Стюарт Сміт

Брошура висноє значіння теперішньої економічної кризи канадського капіталізму для канадських робітників.

В ній вивирається зрадину роллю реформістів і тред-юніоніних зрадників в сучасній період загострених боїв канадської робітничої класи.

Вона домагає, що безробітні лише організованою силою і боротьбою можуть вибороти свої домаганки.

Чи останній робітничий погіршення ще дуще з більшим загостренням капіталістичної кризи? На це питання надає відповідь, а ний висирається в правдивій світлі закони економіки, які допровадять до ще гірших економічних обставин бідних фермерів і робітників. Проти безробіття і взагалі проти злиденних обставин робітничої класи, зародивших капіталізм, протиставляється бойову програму комуністичної партії. Кожен робітник повинен мати цю брошуру.

ЦІНА ЦЕЙ БРОШУРИ ЛИШЕ 10 ЦЕНТІВ

WORKERS PUBLISHING ASS'N
650 BAY STREET, TORONTO, ONT.

ЛІБЕРАЛИ Й КОНСЕРВАТИ — ЦЕ ПАРТІЇ НАСИЛЬНОГО ЗДАВЛЮВАННЯ РОБІТНИЧОГО РУХУ

Монреал, Кве.

В околиці Нойт сен Чарлс відбулось масове віче, на котрім бесідники вияснили суть партій політичних, які беруть участь в доміняльних виборах та чого від них сподіватися працюючим.

Тов. Яворський пояснив коротці тему віча і що то за партія ліберальна і консервативна.

Опісля тов. Кривенчук називав фактами доказував присутнім, як кроваво розправлявся консервати з робітниками ріжких національностей підчас світової війни, коли загнали були тисячі чужинських робітників до тюрем та келців, змущалися над ними в нелюдський спосіб, а своїх братів насилу до війська на гарматне м'ясо. Дру-

га партія, ліберальна, за 11 літ своєї господарки допровадила працюючі маси Канади до крайньої нужди.

Економічна криза за останніх кілька літ все більше і більше загострюється на цілому світі за вітмом Радянського Союзу.

Оця криза не минула й Канаді. Рационалізація і технічні удосконалення в індустриях та на фармах, анархічна надпродукція товарів та шалений спід-а-систем допровадили до того, що сьогодні в Канаді 300,000 робітників опинилися без праці, виставлені крайній нужді. Через заведення на великих фермах комбайнів, тисячі робітників втрачають можливість заробітку підчас живн. Внаслідок цього фермерський продукт

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ДЕШЕВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Робітничо-Фармерська Книгарня у Вінніпегу дістає знову в обмеженій кількості дуже цінний твір Івана Франка дешевого видання "Борислав Сміється".

Тут подаємо окладинку дуже цікавої книжки:

"БОРИСЛАВ :-: :-: СМІТЬСЯ"

яку написав
ІВАН ФРАНКО

з життя і боротьби бориславських робітників.

Є це одна з найкращих книжок з життя галицького робітництва, що читається з великим захопленням.

Звичайна ціна цієї книжки: в оправі \$2.00, а брошурована \$1.50. В Робітничо-Фармерській Книгарні ви дістанете її за 50 ЦЕНТІВ.

Наше перше замовлення цієї цінної книжки розійшлося в протягу кількох тижнів. Замовлення разом з належитістю засилайте таки зараз до:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
600 SELKIRK AVENUE — — — WINNIPEG, MAN.

ФАРМЕРСЬКІ НАЙМИТИ, ЧОМУ НІЧОГО НЕ ПИШЕТЕ ПРО ВАШЕ ЖИТТЯ І ПРАЦЮ?

Торонто, Онт.

Я читаю "УРВ" і все бачу дописи з усіх країн праці, немає лиш дописів від фермерських наймитів. Я не думаю, щоб фермерським наймитам жилося аж так добре, що немає про що писати. Вони працюють же від ночі до ночі й являються чи не найбіднішими робітниками, а деякі навіть працюють лише за самі харчі.

Я теж один з тих наймитів фермерських й хочу ледо сказати за своє життя в одного фермера, що любив знати себе паном. Я саме прибув зі старого краю й нас імігрантів завезли лави до Едмонтона й там ми мали чекати на працю. Ми жили на неї довго, врешті, щоб врятувати себе перед голодною смертю, нас кілька пустилися йти на ферми шукати праці.

Ми прийшли до невеличкого містечка Мондейр, Алта. Там було того дня чимало фермерів, які, побачивши нас, стали вибирати собі, хто кого собі вловить. Отак вибирали з поміж нас товар, як вибирається робочого скота на ярмарку. Й мене взяв собі один фермер високого росту, самий буквинцевий. Двордлий. Згодив він мене за \$30 місячно й я подався до него.

В його я корчував ліс по 15 годин денної важкої праці. Мало того, що мене давила важка праця, ще отой Двордлий допікав мені дуже, а вже найбільше приїді. Він раз-у-раз виповинав, що зараз в Канаді панують імігранти, мовляв, не будуть так, як колись в старому краю. Й так виповинав він мені оту їду кожного часу.

Та місяць скінчився й я зажадав від Двордлі моєї місячної плати. Двордло страшенно розлютився спочатку, але потім трохи охолонув й сказав мені, щоб я зачекав йому. Я поробив 7 днів й знов зажадав

моєї плати, бо мусів вдова заплатити рату, я був же довгий ще за шифарту.

Якось одного разу мій Двордло став чомусь до мене дуже добрий, став хвалити, що з мене добрий робітник, й він є мною вдоволенний. А це було саме після того, як він мене забрав лі собою в церкву. Й саме у своїй "доброті" він став мене годити на цілий рік за 300 доларів. Й й на те погодився, але зажадав від нього, щоб такі дав м-ні ті гроші за місяць й 7 днів, які я виробив в него. З тяжкою бідою й алістю він виписав мені чека на \$30, а за сім днів такі не заплатив. Коли я зажадав платити за тих 7 днів, мене мало не побив. Й ледве всіля вті-чи від його. В Мондейр я пішов до одного адвоката й порадився, що робити. Він сказав мені, щоб я аложив йому \$2, а він стигне з Двордла мою плати. За пару днів отой самий адвокат жадав від мене ще \$2.15, мовляв, він мусить післати в Мондейр одного чоловіка, щоб той списав майно фермера. Та я вже не дав себе більше натягати тому рідному злирникові.

Я зажадав від нього звороту \$2, які я йому дав. Скоро вчу про це патріотичк, вхопив мене за руки й викинув за двері, ще й погрозив, що віддасть мене поліції.

Й пішов далі шукати праці. Й саме оцей випадок мене переконав, що ці визискувачі праці робітників мають тісний зв'язок між собою, великі визискувачі пов'язані з меншими й більшими робітниками чи бідняцький фермер нарівні мусить годувати свою важкою працею їх усіх. А можна було б й тут налагодити діло, коли б так усі фермерські наймити були організовані й зорганізовано змирилися за кращі умовини праці й життя.

Василь Концевич.

МЕНЕ, ФАРМЕРСЬКОГО НАЙМИТА, БОС ПОЗИЧАЄ НА РОБОТУ \$202, ЯКІ Я СУСИДАМ

Дейлсфорд, Саск.

Прибув я цього літа до Канади з ціллю заробити грошей і сплатити свої довги, які я маю вдома на Західній Україні, що стогне у панській Польщі. Но як бачу, я не тільки що не виплачу своїх довгів, а ще в більшій впаді. По приїзді кілька днів не мав праці, аж наразі опікуні св. Рафаїла вислали мене до одного фермера, котрий мені говорив, що заплатить по 20 доларів на місяць. З великим трудом я порозумів його, бо він англійц, а мені англійська мова ще не знава. Й, не маючи ні одного зена, змущений був пристати і за 20 доларів, а крім того хотілось мені їсти.

Ото ж працюю я у нього як від, корчую ліс, а як ві, то приходять другі фермери до могого боса, щоб мене позичити на кілька днів до роботи і мій бос-фермер мені говорить йти. Я, ні слова не говорячи, йду, бо спродав себе за 20 доларів (ще не жаль було би, коли б я їх мав), потрібно на місяць 2, а то й 3 парі рукавиць, бо на рукав шкура в мене вже подерлася так, що не могу без рукавиць працювати.

Посилав мене мій фермер на дорогу до роботи, де платили по 2 долари денно а я дістав з моєї праці 78 центів, а 1 долар 22 центів забрав мій бос, що сидів вдома.

Я звернувся до рафаїльських "опікунів" й вони мені відповіли: — Добре маєте й так, що маєте 29 доларів на місяць, тепер бідніше не платять, бо брак роботи.

Отак то "опікуються" вони робітниками. Кілька днів працюю я в одного фермера, недалеко від треки й бачу, як безробітні блудять на дахах вагонів по вечерах. З п'ятниці на суботу уночі одного робітника позад розшматував на куски, чи не можна було пізнати, чи то тіло чоловіка, чи якої тварини. Тіло було порозкидане на шляху пнів мийі й досі не відомо хто

Калдер, Саск. — в суботу, 9 серпня, в год. 8.30 вечером, в Таун Гал.
Енгусвил, Ман. — у вівторок, 12 серпня, в 8.30 години вечером, в Українським Народнім Доім.
Енгусвил, Ман. — в середу, 13 серпня, в год. 8.30 вечером, в Фергусонс Гал.

В програму концерту входять найкращі українські народні пісні як хоральні, та к і сольові, дуети, квартети, скрипкові сола, класичні твори, а також українські народні танки. Приходьте численно почути прекрасний спів і музику молодих українських дівчат, дтей організованих робітників з Вінніпегу та полюбуйте українськими народними танками.

він, що за один. Таке ще сталося не з одним безробітним. Чи не могли б ми організувати який притулок для безробітних і бездомних, щоб так не скитались і не попадали сонці з дахів вагонів під колеса поїзду. Чи не можна б зробити так, щоб за робітниками питали, а не ми питали б за працею? Нам потрібно мати своє посередництво праці, без якого ані один робітник не повинен стати до роботи, а всі інші посередництва повинні бути скасовані.

БАТЬКИ ПІШЛИ ШУКАТИ ПРАЦІ, А ДИТИНА ОСТАЛАСЬ САМА

Річмонд Гил, Онт.

Я шукав пару місяців в Торонто кущия на мою сім'ю й ніяк не міг його вайти. Й я був примушений піти далі за роботу. Якось одного разу я зустрінувся з одним робітником, який теж пустився шукати праці. Й саме отой робітник мені й розкадував, що в його є дружина й дитина. Вони жили довгий час без праці, а зараз годі було жити так далі й мама пішла з боку Ніагара Фолс шукати за роботою, а батько пустився по інтер'єрських містах шукати праці. Дитину оставили в одних людей, хоч як важко було

ім відходити від неї.

Отак в розмові він мені оповів, скільки то він вже переїхав світу й всюди бачив злиденне жакливе життя робітників. Отой робітник походив з Західної України, був в Чехословаччині, Голандії, Бельгії й кінці прибув сюди в Канаду. Тут вже є пару років. Ще тому два-три роки назад міг бодай запрацювати на своє життя, а зараз і цього не можна зробити. Не має навіть де заробити на прохарчування себе самого й своєї рідні. Куди-б не піти, скрізь життя робітника повне горя, злиднів.

Безробітний.

РОБІТНИКИ-ЛЕМКИ ПІЗНАЮТЬ СЕБЕ В БЕЗРОБІТТІ І РОЗУМІЮТЬ КЛАСОВУ БОРОТЬБУ

Торонто, Онт.

Безробіття, що охопило зараз усі капіталістичні країни, є добром нікелем для усіх тих робітників, які досі стояли адалека від визвольного робітничого руху. Зараз немає гурта безробітних, немає брами попід фабрикми чи навіть при станках праці, де не обговорювалося б причини безробіття й аліденного життя тих, що ошинули без праці й хліба.

Оте саме безробіття заставило чимало й робітників-лемків глибше вглянути в їхне аліденне життя без хліба й праці. Й вони теж дискутують над розв'язкою отого зла, яке спричинив визиск праці. Таксамо й чимало лемків робітників, які ще недавно ставились неприхильно до робітничого бойового руху, сьогодні вони вже вбачають єдиний порятунк в класовій боротьбі, починають її розуміти й самі навіть беруть в ній участь.

Робітники-лемки вже бачуть, що життя й визиск трудящих є по всьому капіталістичному світі одне й те саме. Вони ж самі вмігрували з фашистської Польщі, щоб захищатися від тих злиднів, які оставили там вдома, прихилили теж, щоб собі налагодити життя на краще й допомогти сям-так вдома рідним. Й що-ж? Та сама судьба стрінула й тут в далекому краю, за морем. Одну біду полішили вдома, а другу таку саму назвали в Канаді, ще й гроші заплатили за неї, імігруючи сюди. Й саме це навчили й робітників-лемків, що доля робітників скрізь однакова в капіталістичній країні, куди-б він не поїхав.

Вже й в Канаді не один з нас лемків обіхав від сходу на захід, все одно праці не найшов, а бачив скрізь такж же самих робітників, що шукають праці й не находять її. Й саме це вчить, що годі жити так далі в неорганізованості, а треба вступати в лави робітничих організацій й організовано домагається праці або повного втримання себе й своєї рідні.

Й зараз по всіх індустріальних місцевостях є такі робітничі організації, в Торонто є навіть організація, куди належить самі робітники й робітничі, виході з Лемківщини й до цієї організації повинні вступати негайно всі робітники-лемки, щоб враз з усім організованим робітництвом Канади й усього світу домагається від капіталістичної влади праці або повного втримання, та повести боротьбу проти визиску праці, проти спід ані системи, за повне визволення трудящих від капіталістичного визиску.

Лемко В.

"БОЙСИ" З ГАЙСКУЛ ВПАРИ З ПОЛІЦІЄЮ В ТОРОНТО ГРОМИДИ МІТІНГИ РОБІТНИКІВ

Торонто, Онт.

Тому, що іскри революційного руху тепер запалюються в кожній капіталістичній країні, поліційна хуліганерія нападає і бе по головах невинних робітників, думаючи, що цим самим адциють визвольний робітничий рух. Класова революційна боротьба походить як раз з коріння існування капіталістичної системи, вона при помочі шаленого визиску і прискореної праці викинула сьогодні тисячі робітників на брук без жалного средства до життя.

Й коли ці робітники організуються та домагаються в можних світа цього праці або повного удержання, таких робітників при помочи буржуазної справедливості бється по головах, викручується їм руки, а

рештується їх. А таке поступовання буржуазії та захистників, дає широким працюючим масам до ще більшого зрощу міння, чому воно так, що тих, котрі все своїми руками створили, а тепер голодують, їх за це ще й б'ють по головах.

Та прийшов час, що робітництво починає розбиратися в справах і тому постановило боротись на всіх фронтах так довго, доки не змететься з лиця землі ненавистний капіталізм з його всіма страхіттями. Не-ж приходить пора, щоб мільйони працюючих були господарями самі, а не купка кровопивців, мільйонерів.

Хоч вибори вже минули, все-ж таки приходиться згадати про них. Головно про виборі митінги Компарті Канади в до-

ПЕРЕДІДАЧУЄТЕ І ШИРІТЬ ОДИНОКІЯ РЕВОЛЮЦІЙНІЯ РОБІТНИЧІЯ ЧАСОПИСІ В АНГЛІЙСЬКІЯ МОВІ В КАНАДІ
"THE WORKER"
"ДІ ВОРКЕР" висвітлює всі аліденні проблеми політичного життя, як крайового так і міжнародного характеру. Широко інформує читача про класову боротьбу та міжнародний робітничий рух. КОЖНИЙ КЛАСОВО-СВІДОМИЙ робітник і робітниця повинні читати цей боєвий англійський часопис.
Передплата на рік контує — \$2.00; на місяць місяць — \$1.00.
THE WORKER
660 BAY STREET TORONTO, 2, ONT.

мінімальних виборах треба заговорити й впливоти справжнє обличчя авантюристського поступовання торонтоської поліції. Виборчі митінги компарті, хоч були "дозволені" все одно поліція творила свої авантюри, всяких способів уживала, щоб лише спровокувати й робити кожний виборчий митінг. Це робилося в той спосіб, що багато разів арештовано було комуністичних бесідників і активних робітників, котрі старалися всяким способом втримати порядок. Хтось би подумав, що ота маса поліції та капіталістичних шпівнів були на митінгах, щоб втримати порядок. Ніколи в світі! Поліція була присутна на виборчих комуністичних митінгах спеціально для того, щоб робити авантюру — а це вона робила в той спосіб, що намовляла "учених" бойсів з гайскула, щоб ті ревели лідкими голосами під час промов комуністичних бесідників. Це робилося через цілий час виборчої кампанії. Увесь час бойси з гайскула поваляли разом з поліцією свою "культурність, вченість".

Ці "бойси" дійшли були до такої "культурності", що залапували голови робітникам гнильми томейтосами, а поліція на все це з дозволенням дивилася й з культурності своїх бойсів дуже раділа.

Одного разу на митінгу, як ті гнилі томейтоси падали на робітників, попало в саме чоло одного поліція. Ця трагедія була немилая, але що зробив, коли замість робітника, залпуло поліцмена.

От яка воля зібрань існує зараз в Торонто. На 30 липня був скликаний великий масовий митінг в Александрі парку коло Робітничого Дому, але поліція на цим митінгу показала таку чорну свою демократію, що митінг був розбитий. Цей митінг компарті була скликана як підготовчий до противної демонстрації, яка відбудеться в п'ятницю на 1 серпня.

На цей підготовчий митінг зійшлося поперх 5 тисяч робітників і робітничі. Поліція бесідникам не дала говорити тому, що це була підготовка противної демонстрації. На бесідників оті гладкі-випасені детективи кидалися як тигри й штовхали та крутили їм руки. Жалюму бесідникові не дали говорити. Промови ледве встигли проголосити, щоб в день 1 серпня всі демонстративно вийшли на противну демонстрацію до Квінс Парку.

Оце є найліпший доказ, що капіталісти приготувалися до імперіалістичної війни проти Радянського Союзу й тому ось такі противні демонстрації їм не до смаку. Робітництво і це бере собі в науку й оно спускає цю історію червоними буквами й масово едаються коло компарті всі працюючі.

А всякі передідування це більше аміцнюють компартію, яка в останнім бою мусить побідити.

РОБІТНИКИ РІДЖАЙНИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ ЗАГРОЗИ

Ріджайна, Саск.

На 1 серпня демонстрували робітники по усьому світі проти нової воєнної загрози, яку зараз готують капіталісти в першу чергу проти Радянського Союзу. Проти наступаючої війни виступили й тутешні робітники та бідняцькі фермери. Правда, демонстрація насважко встроїли, бо міська влада не дозволяє демонстрацій, й тому в той день влаштовано лише протест-митінг.

Хоч день був дуже гарячий, тепломір аначив понад 100 степенів гаряча понад зеро, робітників прибуло дуже багато, а найбільше було німецьких робітників, які дуже зацікавлені в робітничому революційному русі зараз. Протест-митінг відбувся в Українському Робітничому Домі. На йому проводив тов. Стефура. У своїй промові він вияснив вагу того митінгу й потребу організування робітників до відперття воєнної атаки на Радянський Союз, яку готують імперіалістичні держави.

Перший промовець на англійській мові тов. Стокс широко відкрив імперіалістичні плани щодо збройного нападу на Радянську Україну й алявисті її з фашистською Річпосполитою. Так само тов. Гнатюк заговорив про смертний засуд фашистським польським судом трьох молодих робітників за те лише, що вони розносили летишки, в яких закликалося усе робітництво до масових демонстрацій в день 6 березня, до демонстрації проти безробіття.

Після промови тов. Гнатюка голова митінгу відчитав резолюцію протесту проти смертного засуду фашистським судом трьох молодих робітників, яку прийняли присутні робітники й робітничі одногослосно: Пізно в 12 години біччю протест-митінг акінчено.

І. Д.

ПРИСИЛАЙТЕ СТАРУ АДРЕСУ.
Колі переїздате з одної місцевості до другої або перенесетеся з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цім не вистарчить подати тільки нову, але конче потрібно подати і стару Вашу адресу.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ НАЙНОВІШИХ ГРАМОФОННИХ РЕКОРДІВ.

РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКА КНИГАРНЯ має зараз на складі велику кількість найновіших грамофонних рекордів, яких немає поніщено в ні кагдогого. Десять цалеві рекорди, які переше продавалися по 75 центів один, зараз можете в нас купити тільки ЗА 60 ЦЕНТІВ. МЕНШЕ ЧИМІ ЧОТИРИ РЕКРДИ НЕ ВИСИЛАЄМО НИКОМУ. Приніяв нему є та, що кошти пакування цих рекордів вносять досить дорого, а до того і неможливу таку малу кількість вислати. Голки до грамофону можете в нас купити від 15 до 25 центів за скриньку (200 голків в одній).

Замовляйте слідуєчі рекорди:

76913	Інтернаціонал і Марш свободи.	Оркестра
27119	Вічний революціонер і Ой завидна черемшина.	Хор і орк. Гуменюка
15995	Лучше було не любить і Кума.	Дует з акомпаніментом гітар
27233	Козачья шумка і Ох ти Дзюбо люблю.	Т. Санстун
27235	Як поїду з кіними наніч і Дівоча відмова.	Т. Санстун
27232	Ой не шуми дуже дуже і Соколов стрілою.	Співає хор "Галицький Боян", оркестра І. Криськова.
27227	Коломийка Тарнопільська і Скалатська зі співом.	Орк. Гуменюка
27226	Довбичення вінколетин і Дарування.	Орк. Гуменюка
27225	Полька Рогатинська і Маурка.	Орк. Томаса
27224	Попід ліс зелений і Полька Голутяни	Гол. Кузючі
27223	Фанатійні троблі і Відпуст.	Жуковський
27222	Резитий на забаві і Троблі з макрочами	Жуковський
27221	Просьба жинки і Іван убійник.	Орк. Гуменюка
27220	Козак жондальської і Танець Гусар.	Орк. Томаса
27219	Чотиривитий рочок сьвітний настав.	Дячек і Малютючк
27218	Полька Свобода і З Галичини.	Орк. Томаса
27204	Зимови, часть 1 і 2.	Оркестра Гуменюка зі співом
27214	Зимови, часть 3 і Багачий заручини.	Оркестра і хор Гуменюка
27216	Багачий вінколетин і Псалми.	Оркестра і хор
27211	Пан Виборчий і Кучерява Катерина.	В. Дядя
27208	Вальс "Сон" і Забава в кущі.	Жуковський і Ліпак
27229	Багачье весілля.	Орк. Гуменюка
15804	Ой на горі жемі жоуть і Розвивайся, ой ти старий дубе.	Укр. хор

12 ЦАЛЕВІ РЕКОРДИ ПО \$1.25:
76010 Заповіт і Ура в білі і Хто за нами. Хор ім. Лисенка
76015 Вечерниці, часть 1 і 2. Співає хор "Сурма" з оркестрою
76016 Вечерниці, часть 3 і 4. Співає хор "Сурма" з оркестрою
79002 Вечерниці, часть 1 і 2. Грає Бронський Укр. оркестра
79008 Вечерниці, часть 3 і 4. Грає Бронський Укр. оркестра
64001 Ей ухнем і Соше сходить і заходить. Співає В. Дядя з оркестрою
РЕКОРДИ НА С.О.Д. НИКОМУ НЕ ВИСИЛАЄМО. Всі замовлення разом з належністю посилайте на адресу:
THE WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
600 SELKIRK AVENUE WINNIPEG, MAN.

